

7C BUDGETHOUDER EN DE ROL VAN WERKGEVER

HIER VIND JE ANTWOORDEN OP DE VOLGENDE VRAGEN:

1. Ik ben budgethouder omdat mijn familielid met een beperking dat niet zelf kan opnemen. Kan ik daarnaast ook zelf persoonlijk assistent zijn?
2. Mijn familielid met een beperking is zelf budgethouder maar wenst hulp met de administratie. Kan dat in mijn takenpakket van persoonlijk assistent opgenomen worden?
3. Ik ben budgethouder van mijn familielid met een budget. Kan ik ondersteuning krijgen bij de administratie die daarbij komt kijken?
4. Zijn er aandachtspunten bij rechtstreekse tewerkstelling van een familielid als persoonlijk assistent? Kan dat wel met een gewone arbeidsovereenkomst?
5. Hoe kan ik een goede werkgever zijn? Is daar vorming en begeleiding voor? Bestaan er ook opleidingen voor persoonlijke assistenten?

1. IK BEN BUDGETHOUDER OMDAT MIJN FAMILIELID MET EEN BEPERKING DAT NIET ZELF KAN OPNEMEN. KAN IK OOK ZELF PERSOONLIJK ASSISTENT ZIJN?

Als basisregel geldt dat je als budgethouder geen overeenkomst voor persoonlijke assistentie met jezelf kan afsluiten.

In de meeste gezinnen kan dat opgevangen worden door een regeling te treffen waarbij de ene ouder/broer/zus/kind/grootouder.... budgethouder is en een of meerdere andere familieleden persoonlijke assistentie of begeleiding bieden tegen vergoeding of loon. Als die opsplitsing van rollen niet mogelijk is, kan je eventueel gebruikt maken van de volgende uitzondering:

- Voor het **PVB** bestaat er de mogelijkheid om een bijzondere machtiging toe te voegen aan het vonnis van de vrederechter over het beschermingsstatuut. In de gemachtigde beschikking kan worden opgenomen dat de rol van budgethouder combineerbaar is met de rol van persoonlijk assistent. Bij het PVB kan een bewindvoerder dus beide rollen opnemen.
- Voor het **PAB** kan het gebeuren dat er maar één ouder in leven is of gekend is. Het principe blijft ook hier dat die ouder niet als budgethouder én als persoonlijk assistent aangeduid kan worden. Daar bestaat echter een uitzondering op. Indien de overlevende ouder reeds een overeenkomst heeft als persoonlijk assistent, en indien er geen andere oplossing is (bijvoorbeeld als er geen mogelijkheid is om een voogd aan te stellen), dan laat het VAPH toe dat de ouder die persoonlijk assistent is ook de rol van budgethouder opneemt. Let wel op: de ouder/persoonlijk assistent kan niets wijzigen aan zijn eigen overeenkomst.

Vraag advies aan je bijstandsorganisatie. Met hen kan je bekijken of er nog oplossingen mogelijk zijn via een overeenkomst met een uitzendkantoor, een vrijwilligersorganisatie, een platform voor deeleconomie,...

2. MIJN FAMILIELID MET EEN BEPERKING IS ZELF BUDGETHOUDER MAAR WENST HULP MET DE ADMINISTRATIE. KAN DAT IN MIJN TAKENPAKKET VAN PERSOONLIJK ASSISTENT/BEGELEIDER OPGENOMEN WORDEN?

Ja, dat is mogelijk. Men kan met het budget een overeenkomst afsluiten voor “individuele praktische hulp”. Hieronder kunnen ook administratieve taken vallen.

Een budgethouder kan trouwens via zijn online dossier een volmacht geven aan een andere persoon om zijn budget in te kijken of te beheren (bijvoorbeeld om kosten in te dienen).

3. IK BEN BUDGETHOUDER VAN MIJN FAMILIELID MET EEN BUDGET. KAN IK ONDERSTEUNING KRIJGEN BIJ DE ADMINISTRATIE DIE DAARBIJ KOMT KIJKEN?

3.1 HULP BIJ ADMINISTRATIEF BEHEER VAN HET BUDGET

Bij de opstart van het budget komen heel wat nieuwe dingen kijken. Dat is vaak veel om te behappen. Je kan iemand van een bijstandsorganisatie vragen om de administratie samen te doen tot je het zelf voldoende in de vingers hebt. Je kan hen ook vragen om voor een langere termijn te helpen met het beheer van het budget. Dit is een betalende service.

Daarnaast je kan terecht bij het team budgetbesteding van VAPH voor advies en vragen over wat er wel/niet kan met het budget.

3.2 HULP BIJ DE ADMINISTRATIEVE ROL ALS WERKGEVER

Als je rechtstreeks assistenten aanwerft, dan krijg je hulp van een sociaal secretariaat om aan alle verplichtingen als werkgever te voldoen. Ze nemen een aantal taken over (bijvoorbeeld de aangiftes inzake de sociale zekerheid) en adviseren je over de stappen die je als werkgever moet zetten (bijvoorbeeld een arbeidsongevallenverzekering afsluiten). Het sociaal secretariaat zal er ook voor zorgen dat je van de bestaande werkgeversvoordelen geniet (bijvoorbeeld de vermindering van de sociale zekerheidsbijdrage bij tewerkstelling van een eerste werknemer).

Als je mensen aanwerft via een dienst voor persoonlijke assistentie of via een uitzendkantoor dan worden zij werkgever en word jij, als budgethouder, hun cliënt. Hierdoor wordt er nog meer uit handen genomen. In dat geval moet je bijvoorbeeld voor de persoonlijke assistenten niet zelf een arbeidsongevallenverzekering afsluiten.

4. ZIJN ER AANDACHTSPUNTEN BIJ RECHTSTREEKSE TEWERKSTELLING VAN EEN FAMILIELID ALS PERSOONLIJK ASSISTENT? KAN DAT WEL MET EEN GEWONE ARBEIDSOVEREENKOMST?

Deze vraag is enkel van belang als er sprake is van een rechtstreekse tewerkstelling, dat wil zeggen als de budgethouder optreedt als werkgever via een sociaal secretariaat. Een arbeidsovereenkomst bestaat uit 3 essentiële kenmerken:

(1) er worden **prestaties/opdrachten** afgesproken die (2) onder gezag van de **werkgever** (3) tegen betaling van een **bepaald loon** worden verricht.

Als er bij een familielid tot de tweede graad (ouder, wettelijke partner, kind, broer/zus, grootouder) geen sprake is van een gezagsrelatie, dan kan men met dat familielid geen arbeidsovereenkomst afsluiten maar moet men een takenovereenkomst aangaan.

Ook bij de takenovereenkomst is de sociale zekerheid van de persoonlijk assistent wettelijk geregeld (o.a. sociale zekerheidsbijdragen en regelingen pensioen en ziekte). Er is er echter wel een verschil op het vlak van de eindejaarspremie. Waar de eindejaarspremie verplicht is voor iedereen met een arbeidsovereenkomst (VAPH betaalt hiervoor een tegemoetkoming met de [VIA5-maatregel](#)), is deze niet verplicht voor mensen met een takenovereenkomst. De takenovereenkomsten bieden meer flexibiliteit: er zijn geen dwingende uurregelingen (bijvoorbeeld minstens 3 uur per dag), de regelingen van nachtwerk zijn niet van toepassing en er zijn geen verplichte minimumlonen. Dit zijn maar enkele voorbeelden. Je bijstandsorganisatie kan dit meer in detail met jou bekijken.

Er bestaan dus twee soorten overeenkomsten waarmee familieleden tot de tweede graad tewerkgesteld kunnen worden, namelijk de takenovereenkomst en de arbeidsovereenkomst. De budgethouder bepaalt zelf, in samenspraak met een bijstandsorganisatie en/of sociaal secretariaat, welke overeenkomst van toepassing is. Dat dient gezamenlijk in de feiten beoordelen te worden. Als er sprake is van gezag en toezicht dan wordt het een arbeidsovereenkomst. Is er geen gezagsrelatie, dan is het een takenovereenkomst.

Familieleden vanaf de derde graad (neven/nichten, tantes, nonkels...) krijgen altijd een arbeidsovereenkomst.

5. HOE KAN IK EEN GOEDE WERKGEVER ZIJN? IS DAAR VORMING EN BEGELEIDING VOOR?

Werkgever zijn is ook mensen selecteren, aansturen, opleiden, coachen, feedback geven, motiveren, begeleiden.

Wij hebben nog geen specifiek vormingsaanbod 'personeelsmanagement voor budgethouders' gevonden.

Ken jij een interessant initiatief? Laat het weten op magenta@kuleuven.be.